

Representantforslag 21 S

(2015–2016)

fra stortingsrepresentant Une Aina Bastholm

Dokument 8:21 S (2015–2016)

Representantforslag fra stortingsrepresentant Une Aina Bastholm om utfasing av petroleums-subsidier

Til Stortinget

Bakgrunn

FN-rapporten «New climate economy» peker på subsidier og skattefordeler til fossil energi som et av de største hindrene for å nå togradersmålet. I 2014 ga Norge skattefordeler til sin petroleumsnæring tilsvarende 20,8 mrd. kroner, ifølge tall fra nasjonalbudsjettet for 2015. Forslagsstilleren foreslår at disse miljøfiendtlige subsidiene utfases.

Det er bred enighet på Stortinget om at klima- og miljøtruslene er den viktigste utfordringen i vår tid. Uten kraftfulle grep for å redusere klimagassutslippene risikerer man å ødelegge livsbetingelsene for store deler av verdens befolkning og utrydde svært mange av jordas arter. Forslagsstilleren mener Norge er i en god posisjon til å starte omstillingen til et bærekraftig velferdssamfunn. En slik omstilling vil kreve store investeringer og forutsigbare rammer for bærekraftig næringsliv. I denne situasjonen bør Norge slutte å subsidiere petroleumsvirksomhet og heller prioritere viktige virkemidler til utviklingen av et grønt næringsliv.

Forslagsstilleren er kjent med at det er uenighet om hvorvidt støtteordningene som gis til norsk petroleumsnæring, kan defineres som subsidier. Forslagsstilleren viser derfor til Verdens handelsorganisasjon som definerer subsidier som «Et finansielt bidrag fra en regjering eller annen offentlig instans som utgjør en fordel». Det innebærer at alle typer statlig hjelp til én bransje, som en annen bransje ikke får, er subsidier, inkludert flere støtteordninger for norsk petrole-

umsnæring. Ifølge Det internasjonale pengefondet (IMF) bruker nå Norge 30 mrd. kroner i året på å subsidiere fossil energi. Vel så interessant som størrelsen på tallet, er utviklingen de siste årene. I 2015 hadde subsidiene steget fra 728 til 890 dollar per innbygger på to år. Det har skjedd en økning i subsidier til petroleumsvirksomhet under regjeringen Solberg.

Norsk petroleumsnæring understøttes av minst tre gunstige skatteordninger. For det første har næringen en egen skatteordning (leterefusjonsordningen) der staten dekker 78 prosent av utgiftene til leting for selskaper som ennå ikke er i skatteposisjon. Dette bidrar til at staten tar mye av risikoen for leting også for selskaper som aldri blir i stand til å betale tilbake pengene. Staten tar ikke denne oppstartrisikoen for industrien på land.

For det andre får oljeselskaper skrive av investeringer over seks år, selv om store installasjoner på sokkelen bygges for vesentlig lengre levetid. To offentlige utredninger (NOU 2000:18 og NOU 2014:13) har pekt på at avskrivninger over seks år er altfor raskt med hensyn til levetiden for de fleste driftsmidlene. Denne særfordelen gir oljeselskaper langt større skattefradrag for investeringer enn øvrig næringsliv, som vanligvis må avskrive kostnadene over like mange år som man regner med at driftsmidlene vil vare.

For det tredje har petroleumsnæringen også et særfradrag gjennom friinntekten, hvor de skriver av 22 prosent av det driftsmidlene koster.

De norske skattefordelene til petroleumsindustrien er omtalt under kapitlet Næringsstøtte i nasjonalbudsjettet for 2015. Der står det blant annet:

«I petroleumsbeskatningen er de investeringsbaserte fradragene (friinntekt, avskrivninger og rentekostnader) høyere enn de skal være i en nøytral skatt. Etter endringen i Prop. 150 LS (2012–2013) betaler petroleumsselskapene om lag 12 pst. av investeringer

som er omfattet av petroleumsskatten. I en nøytral petroleumsskatt ville selskapene selv ha dekket om lag 25 pst. av investeringskostnaden. Skatteutgiftene av for høye investeringsfradrag anslås til om lag 21,3 mrd. kroner i 2013 og 20,8 mrd. kroner i 2014.»

Hensikten med å gi støtte og skattefordeler til norsk petroleumindustri er å realisere prosjekter og investeringer som ikke ville ha funnet sted uten statlig støtte. Petroleumssubsidier styrker dermed konkurransekraften til fossil energi på bekostning av fornybar energi. Forslagsstilleren mener dette er politiske feilprioriteringer, og at skattefordelene er av et såpass stort omfang at Norge bidrar til å underminere konkurransekraften til fornybar energi fremfor å styrke den. Sett i lys av Norges innmeldte ambisjoner til klimatoppmøte i Paris (COP 21) og at Norge siden 2010 aktivt har deltatt i gruppen «Friends of Fossil Fuels Subsidy Reform», fremstår landets egen subsidiering som et politisk paradoks.

Ved å skape kunstig høy lønnsomhet i petroleumindustrien tar staten svært stor risiko med norske skattepenger, for eksempel ved å finansiere leteboring i Barentshavet, der mulighetene for å etablere lønnsom drift er svært små. Forslagsstilleren vil i

denne sammenheng minne om at verden allerede har funnet langt mer olje og gass enn klimaet tåler, og at mange av de eventuelle funnene som gjøres de neste årene, ikke vil kunne komme i drift før omkring 2030. Driftsfasen for nye funn vil strekke seg langt forbi år 2050. Da bør verden ha avvirket sitt forbruk av fossile energikilder.

Forslagsstilleren mener derfor at særfordelene til petroleumindustrien må avvikles.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen utarbeide en plan for utfasing av skattefordeler til petroleumsnæringen med virkning fra statsbudsjettet for 2017.
2. Stortinget ber regjeringen forsterke og videreutvikle støttereimer for fornybar energi og teknologiutvikling.

8. desember 2015